

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา
คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง
จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 4 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
 - 1.2 ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 1 คน และระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 20 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย 1 คน และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา 2 คน
รวม 3 คน
 - 2.2 ผู้อำนวยการ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายและผู้นำชุมชน จำนวน 7 คน
 - 2.3 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน
 - 2.4 วิทยากร เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษา และเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร จำนวน 2 คน
3. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 คน ประกอบด้วย
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองบ่อ จำนวน 8 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (1998 : 11-15) เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัญหา ระดับของการมีส่วนร่วมในการบริหาร และเพิ่มพูนประสบการณ์ด้วยการศึกษาคูณานำข้อมูลมาวิเคราะห์ กำหนดประเด็นในการพัฒนา แล้วนำมาพัฒนาตามขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) กิจกรรมทุกขั้นตอนต้องผ่านเกณฑ์การแปลผลการประเมินในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5 ขึ้นไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning)

1.1 สํารวจสภาพปัจจุบันปัญหา และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารของ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้จัด ประชุมปรึกษา (Focus Group) คณะครูในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหา ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา ศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา รายงานผลการประเมิน ภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อ วางแผนให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.2 วิธีการและกลยุทธ์ในการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วม ในการบริหาร โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันหาวิธีการและกิจกรรมในการพัฒนา โดยเลือกกิจกรรมในการพัฒนา ดังนี้

1.2.1 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความเข้าใจและ ความสามารถด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหาร มาอบรมให้ผู้ร่วมวิจัยและคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นระยะเวลา 2 วัน

1.2.2 การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันศึกษาความต้องการ และวางแผนการไปศึกษาดูงาน โดยนำคณะกรรมการสถานศึกษาไปศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นถึงระดับความเหมาะสมและประโยชน์ที่ได้รับ แล้วนำมาเปรียบเทียบและนำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้ดีขึ้น

1.2.3 การนิเทศ ผู้วิจัยกับวิทยากรผู้เชี่ยวชาญให้การนิเทศผู้ร่วมวิจัยและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้และมีส่วนร่วมในการบริหาร

1.3 แผนปฏิบัติการ (Action)

เพื่อให้การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ดำเนินการไปตามลำดับและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงได้กำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการ การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหาร

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ - ทดสอบก่อนอบรม - ชมVTR (สพฐ.) - ศึกษาเอกสารประกอบ การอบรม - วิทยากรบรรยาย - ฝึกปฏิบัติ/ทำใบงาน - สังเกต - ทดสอบหลังอบรม - ประเมินผล	คณะกรรมการ สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของตนในการ มีส่วนร่วมในการ บริหาร	2 วัน	1. ครูทุกคน ในโรงเรียน 3 คน 2. คณะกรรมการ สถานศึกษา 8 คน 3. วิทยากร 2 คน	1. การทดสอบ 2. การสังเกต 3. การประเมิน	1. แบบทดสอบก่อน- หลังการอบรม เชิงปฏิบัติการ 2. แบบสังเกต พฤติกรรมกรรมการ อบรม 3. แบบประเมินผล หลังการอบรมเชิง ปฏิบัติการ	คณะกรรมการ สถานศึกษา
2. การศึกษาดูงาน - ศึกษาความต้องการและ ร่วมวางแผน - เสนอโครงการเพื่ออนุมัติ งบประมาณ	คณะกรรมการ สถานศึกษาได้รับการ พัฒนาความรู้ที่ได้รับ จากการอบรม/ศึกษา ดูงาน สามารถนำมา	1 วัน	1. ครูทุกคนใน โรงเรียน 3 คน 2. คณะกรรมการ สถานศึกษา 8 คน	1. การประเมินผล การศึกษาดูงาน	1. แบบประเมินผล การศึกษาดูงาน	1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2. คณะกรรมการ สถานศึกษา

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้เกี่ยวข้อง	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมแต่งตั้งคณะทำงาน - ดำเนินงานตามโครงการไปศึกษาดูงาน - ประเมินผล 	พัฒนาปรับปรุงงานของตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ			วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	รวบรวมข้อมูล	
<p>3. การนิเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ - ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 	<p>ให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในการบริหารและมีความพึงพอใจในผลของการปฏิบัติงาน</p>	2 วัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย 3 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษา 8 คน 4. วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วม 2. ประเมินความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมใน การบริหาร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินผล การนิเทศติดตามพฤติกรรมตามปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วม แบบประเมินความพึงพอใจต่อ การมีส่วนร่วมใน การบริหารและ ผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย 2. คณะกรรมการสถานศึกษา

2. การปฏิบัติ (Action)

2.1 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วมในการบริหาร หลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องกับเนื้อหา ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน ระหว่างวันที่ 30-31 มีนาคม 2553 โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการกระจายอำนาจ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 มาเป็นวิทยากร ดังตารางที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 2 หลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความร่วมมือในการบริหาร

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
<p>วันที่ 30 มีนาคม 2553</p> <p>08.30 - 09.30 น.</p> <p>09.30 - 10.30 น.</p> <p>10.40 - 12.00 น.</p> <p>13.00 - 13.30 น.</p> <p>13.30 - 14.00 น.</p> <p>14.10 - 15.00 น.</p> <p>15.00 - 16.00 น.</p>	<p>ชม VTR ของ ศพฐ.</p> <p>นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและ สพฐ. ในการดำเนินงาน ขององค์กรคณะบุคคลและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา</p> <p>บทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>พักรับประทานอาหารกลางวัน</p> <p>บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านวิชาการและด้านงบประมาณ</p> <p>บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษาด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไป</p> <p>- ทำใบงานที่ 1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านวิชาการ</p> <p>- ทำใบงานที่ 2 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านบริหารงานงบประมาณ</p> <p>สรุปผลการอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้ออบรมและซักถามข้อสงสัย</p>	<p>- ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p>

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหากิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
วันที่ 31 มีนาคม 2553 09.00 - 10.30 น. 10.40 - 12.00 น. 13.00 - 14.00 น.	<p>หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา/อภิปราย ซักถาม</p> <p>การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ 6 เรื่อง ด้านงบประมาณ 2 เรื่อง ด้านบุคลากร 2 เรื่อง และด้านบริหารทั่วไป 2 เรื่อง ศึกษาเอกสาร การนำเสนอ การเสนอแนะและแสดงความคิดเห็น</p> <p>พักรับประทานอาหารกลางวัน</p> <p>- ทำใบงานที่ 3 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านบริหาร งานบุคคล</p> <p>- ใบงานที่ 4 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านงานบริหาร ทั่วไป</p> <p>สรุปผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้ออบรมและซักถาม</p>	<p>ผู้รับผิดชอบ</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัย ผู้ให้ข้อมูล</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ช่วย</p> <p>- วิทยากร ผู้วิจัย ผู้ช่วย</p>

2.2 การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันศึกษาความต้องการ และวางแผน การไปศึกษาดูงาน โดยนำครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ไปศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แผนการศึกษาดูงาน

ที่	กิจกรรม	ปฏิทินปฏิบัติงาน	ผู้รับผิดชอบ
1	ศึกษาความต้องการและวางแผน	10 พฤษภาคม 2553	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
2	เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณ	20 พฤษภาคม 2553	ผู้ร่วมวิจัย
3	ประชุมแต่งตั้งคณะทำงาน/มอบภารกิจ	25 พฤษภาคม 2553	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
4	ดำเนินงานตามโครงการไปศึกษาดูงาน	31 พฤษภาคม 2553	ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
5	ประเมินผล	4 มิถุนายน 2553	ผู้วิจัย

2.3 การนิเทศ โดยผู้วิจัย วิทยากรผู้เชี่ยวชาญและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันสร้างเครื่องมือ ในการนิเทศและดำเนินการนิเทศการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามกรอบของบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาในแต่ละด้าน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แผนการนิเทศการมีส่วนร่วมในการบริหาร

วัน เดือน ปี	การนิเทศ	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	เครื่องมือการนิเทศ
24 กันยายน 2553	การปฏิบัติงานตามกรอบของบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในแต่ละด้าน	คณะกรรมการสถานศึกษา	1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย	แบบประเมินการนิเทศ ติดตามผลพฤติกรรมกรรมการ ปฏิบัติงานและแบบ สัมภาษณ์
30 ธันวาคม 2553	ความพึงพอใจของการมีส่วนร่วมในการบริหาร	คณะกรรมการสถานศึกษา	1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย	แบบประเมินความพึงพอใจ

3. การสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบอกกล่าวผลการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. การสะท้อนผล (Reflection)

ผลจากกลยุทธ์ในการพัฒนาทั้ง 3 กลยุทธ์ เมื่อปฏิบัติตามแผนเสร็จสิ้นทุกกิจกรรม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการประเมินมาวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นถ้าการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ผ่านเกณฑ์การแปลผลการประเมินในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ประเภทเครื่องมือ แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบประเมินที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา มี 5 ฉบับ ได้แก่

1.1.1 แบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการอบรม

1.1.3 แบบประเมินผลหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.1.4 แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน

1.1.5 แบบประเมินพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการพัฒนาบุคลากร มีจำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน

2. รายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร

เครื่องมือ	ลักษณะของเครื่องมือ	จุดประสงค์	ผู้ประเมิน
ฉบับที่ 1 แบบทดสอบก่อนและหลังการ อบรมเชิงปฏิบัติการ	แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ	เพื่อประเมินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	1. ผู้วิจัย 2. วิทยากร
ฉบับที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการอบรม	แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของลิเคอร์ท	เพื่อประเมินผลการสังเกตพฤติกรรมในการ เข้าร่วมการอบรม	1. ผู้วิจัย 2. วิทยากร
ฉบับที่ 3 แบบประเมินผลหลังการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ	แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของลิเคอร์ท	เพื่อประเมินความเข้าใจ ความตั้งใจ การมีส่วนร่วม ความรู้ ความสามารถจากผู้เข้าอบรม	1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย
ฉบับที่ 4 แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน	แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของลิเคอร์ท	เพื่อประเมินความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด และ การนำไปใช้ที่ได้รับจากการไปศึกษาดูงาน	คณะกรรมการ สถานศึกษา

เครื่องมือ	ลักษณะของเครื่องมือ	จุดประสงค์	ผู้ประเมิน
ฉบับที่ 5 แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงาน	แบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของลิเคอร์ท์	เพื่อประเมินผลจากการนิเทศติดตามการปฏิบัติงาน	1. ผู้วิจัย 2. ผู้ร่วมวิจัย
ฉบับที่ 6 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน	แบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของลิเคอร์ท์	เพื่อประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน	คณะกรรมการสถานศึกษา

3. วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีวิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ประเภท ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 วิธีสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบ

3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ความมุ่งหมายและกรอบเนื้อหาในการวิจัยการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

3.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.1.3 ศึกษาเอกสาร คู่มือการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม

3.1.4 ผู้วิจัยและวิทยากรร่วมกันสร้างแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ

3.1.5 นำแบบทดสอบที่ร่วมกันสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและรับการเสนอแนะ

3.1.6 ปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.1.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญการจัดทำเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบข้อมูลและสถิติ ตลอดจนหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. นายสถิตย์ กุลสอน ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

2. นายประยูร เจริญสุข ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

3. นางมติกา ชัยจิต ศษ.ม. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

4. นางเพ็ชรจิตต์ โยนนท์ ศษ.ม. สาขาวัดและประเมินผลการศึกษา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอนก่อคอนสวรรค์

5. นางเสนาะจิต เลิศสิริระกุล ศษ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน ครูชำนาญการพิเศษ สาขาวิชาภาษาไทย โรงเรียนธนากรสงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

3.1.8 นำแบบทดสอบไปปรับปรุงตามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3.1.9 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย
อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.2 วิธีสร้างและหาคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรมการอบรม

3.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์ความมุ่งหมายและกรอบเนื้อหาในการวิจัยการพัฒนา
คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง
จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

3.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคณะกรรมการ
สถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.2.3 ศึกษาเอกสาร คู่มือการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม

3.2.4 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกตจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของบุญชม
ศรีสะอาด (2535 : 71-75)

3.2.5 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสร้างแบบสังเกต

3.2.6 นำแบบสังเกตที่ร่วมกันสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องและรับการเสนอแนะ

3.2.7 ปรับปรุงแบบสังเกตตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.8 นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3.1.7 ทั้ง 5 ท่าน
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง

3.2.9 นำแบบสังเกตไปปรับปรุงตามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3.2.10 นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย
อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.3 วิธีสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินผลหลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.3.1 ศึกษาและวิเคราะห์ความมุ่งหมายและกรอบเนื้อหาในการวิจัยการพัฒนา
คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร

3.3.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคณะกรรมการ
สถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.3.3 ศึกษาเอกสาร คู่มือการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม

3.3.4 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น ของ
บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 71-75)

3.3.5 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสร้างแบบประเมิน

3.3.6 นำแบบประเมินที่ร่วมกันสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและรับการเสนอแนะ

3.3.7 ปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.8 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3.1.7 ทั้ง 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง

3.3.9 นำแบบประเมินไปปรับปรุงตามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

3.3.10 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.4 วิธีสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินผลการศึกษาดูงาน

3.4.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร

3.4.2 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินผลการศึกษาดูงาน

3.4.3 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินผลการศึกษาดูงาน

3.4.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินผลการศึกษาดูงาน ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา

ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

3.4.5 ปรับปรุงแบบประเมินผลการศึกษาดูงาน ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3.1.7 ทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง

3.4.6 ปรับปรุงแบบประเมินผลการศึกษาดูงาน ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.4.7 นำแบบประเมินผลการศึกษาดูงาน ที่ปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จัดเก็บข้อมูล

3.5 วิธีสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินผลกรณีศึกษา ติดตามพฤติกรรม การปฏิบัติงาน

3.5.1 ศึกษาและวิเคราะห์ความมุ่งหมายและกรอบเนื้อหาในการวิจัยการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร

3.5.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3.5.3 ศึกษาเอกสาร คู่มือกรณีศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงาน

- 3.5.4 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น ของ บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 71-75)
- 3.5.5 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสร้างแบบประเมิน
- 3.5.6 นำแบบประเมินที่ร่วมกันสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและรับการเสนอแนะ
- 3.5.7 ปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3.5.8 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3.1.7 ทั้ง 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง
- 3.5.9 นำแบบประเมินไปปรับปรุงตามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
- 3.5.10 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล
- 3.6 วิธีสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน
- 3.6.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 3.6.2 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน จากเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 3.6.3 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ
- 3.6.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
- 3.6.5 ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3.1.7 ทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง
- 3.6.6 ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 3.6.7 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จัดเก็บข้อมูล
- 3.6.8 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ร่วมวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 5 มีนาคม 2553 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2553 โดยดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาที่ต้องการพัฒนา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคการประชุมร่วมกัน (Focus Group) ของคณะครูใน โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้อำนวยการ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายและผู้นำชุมชน ในวันที่ 5 มีนาคม 2553

2. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมและแบบการประเมินผลหลังการอบรมจากผู้ร่วมวิจัย เป็นเวลา 2 วัน ในระหว่างวันที่ 30 มีนาคม 2553 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553

3. การศึกษาดูงาน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบประเมินผลการศึกษา ดูงาน จากคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2553

4. การนิเทศติดตามประเมินผลจากการปฏิบัติงานและความพึงพอใจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบประเมินผลการนิเทศ ติดตามพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียนจากผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลเป็นเวลา 270 วัน ระหว่างวันที่ 15 มีนาคม 2553 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2553 โดยมีการนิเทศจำนวน 2 วัน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อต้องการทราบผลการดำเนินงาน การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนบ้านหนองบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ตามกรอบเนื้อหา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินกิจกรรมและหลังการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารทั้ง 3 กลยุทธ์ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศติดตามประเมินผล ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

- 1.1 ก่อนการอบรม ผู้วิจัยประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยใช้แบบทดสอบก่อนการอบรม
- 1.2 ระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของผู้ร่วมวิจัยเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม
- 1.3 หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยสังเกตและประเมินพฤติกรรมของ ผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบหลังการอบรมและแบบประเมินผลหลังการ อบรม

2. การศึกษาดูงาน

จากการไปศึกษาดูงาน ผู้วิจัยสังเกตและประเมินพฤติกรรม ของคณะกรรมการสถานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน

3. การนิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและความพึงพอใจ

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ร่วมกับครูผู้ร่วมวิจัย 3 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 นิเทศติดตามการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยและวิทยากรผู้เชี่ยวชาญติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินผลการนิเทศ ติดตามพฤติกรรมกรการปฏิบัติงาน

3.2 สรุป ประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัยและวิทยากรผู้เชี่ยวชาญร่วมกันติดตามผลการปฏิบัติงานและให้ข้อนิเทศ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้ร่วมวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและผลสำเร็จของการดำเนินงานของ โรงเรียน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนบ้านหนองป้อ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) หรือหลายมิติ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน จากการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร แล้วได้นำข้อมูลที่จัดเก็บ ได้มาจัดกระทำและวิเคราะห์ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ความเชื่อถือได้และจัดหมวดหมู่แยกประเภทตามกรอบการวิจัยเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลจากแบบประเมินกิจกรรมทั้งหมด มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท์ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสังเกตพฤติกรรมกรการอบรม แบบประเมินผล

หลังการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน แบบประเมินผลการนิเทศ ติดตามพฤติกรรมการทำงาน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร และผลสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียน โดยจัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 63-70)

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

3. เกณฑ์การแปลผลการประเมินกิจกรรม และเกณฑ์ผ่านการประเมินผู้วิจัยตั้งไว้ที่ระดับ มาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยยึดหลักตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 112) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.51-4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสถิติมาวิเคราะห์และประเมินผลการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)